

Το έργο WASP-Tool:
Ανάπτυξη και επίδειξη ενός Εργαλείου για την
υποστήριξη της πρόληψης αποβλήτων για την
Τοπική Αυτοδιοίκηση
LIFE10 ENV/GR/622

Χριστίνα Χρόνη, Στάθης Φορτάτος

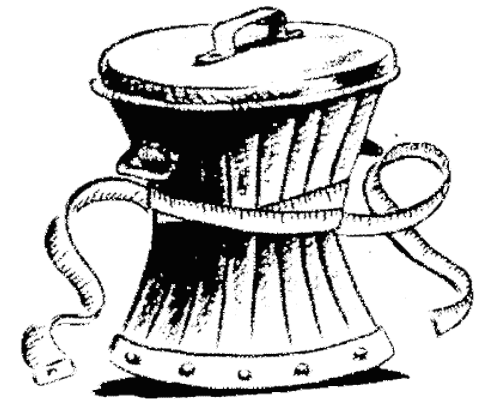
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Δομή παρουσίασης

- Εισαγωγή
- Πρόληψη αποβλήτων & εργαλεία πρόληψης
- Το έργο WASP Tool και τα πεπραγμένα

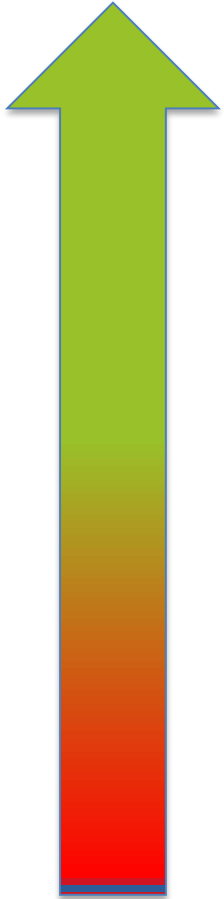
Πρόληψη

Προετοιμασία για
επαναχρησιμοποίηση

Ανακύκλωση

Άλλες μέθοδοι
ανάκτησης

Τελική
διάθεση

Η **πρόληψη αποβλήτων** περιλαμβάνει όλα τα μέτρα που λαμβάνονται προτού μια ουσία, υλικό ή προϊόν μετατραπεί σε απόβλητο (Οδηγία 2008/98/ΕΕ).

Με την πρόληψη μειώνονται:

- η κατανάλωση των φυσικών πόρων και ενέργειας
- η δημιουργία αποβλήτων
- η περιεκτικότητα των αποβλήτων σε βλαβερές ενώσεις

- Περιορισμός της υπέρμετρης κατανάλωσης
- Σχεδιασμός προϊόντων που προκαλούν λιγότερα απόβλητα

Επαναχρησιμοποίηση, επισκευή, ανανέωση («φρεσκάρισμα»)

ΠΡΙΝ απορριφθούν

Το έργο WASP Tool (LIFE 10 ENV/GR/622)

WASP προέρχεται από τις λέξεις
Waste Prevention

«Ανάπτυξη και επίδειξη ενός
Εργαλείου για την υποστήριξη της
πρόληψης αποβλήτων για την Τοπική
Αυτοδιοίκηση»

Συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα
LIFE+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης

The screenshot shows the homepage of the WASP Tool website. It features a navigation menu with links for Home, The Project, Media, and WASP Tool. The main content area includes a 'Home' section with text about the project's goals, a 'Latest News' section with bullet points about compost bin distribution and waste reduction networks, and a 'Who's Online' section showing 5 guests. There are also sections for 'Main Menu', 'Calendar', and 'Visits'. The footer contains the project name and funding information.

Περιοχές
δράσης: Ελλάδα
& Κύπρος

Διάρκεια:
01/10/2011 –
30/09/2014

Ανάδοχοι:

Διαχείριση Έργου και Αναφορές στην ΕΕ (Δρ.1)

Παρακολούθηση & Αξιολόγηση (Δρ. 8)

- Αναφορές Ολοκλήρωσης κάθε Δράσης & Αξιολόγηση αυτών
- Αξιολόγηση Δεικτών Προόδου
- Αξιολόγηση Κύκλου Ζωής

Οικονομικός Έλεγχος (Act. 9)

Διαχείριση Έργου

Φάση 1: Ανάπτυξη του Εργαλείου WASP

Ανασκόπηση υφιστάμενης κατάστασης (Δρ.2)

- Φύλλα πληροφοριών
- Αξιολόγηση μεθόδων πρόληψης αποβλήτων
- Παραγωγή & συστήματα αποβλήτων (GR & CY)

Εργαλείου WASP (Δρ. 3.1)

- Σχεδιασμός & Ανάπτυξη του Εργαλείου WASP

Εργαλείο WASP (Δρ. 3.2)

- Βελτίωση του Εργαλείου WASP & ανανέωση των δράσεων Πρόληψης Αποβλήτων

Φάση 2: Εφαρμογή του Εργαλείου WASP

Εφαρμογή του Εργαλείου WASP για την Ανάπτυξη στρατηγικών Πρόληψης Αποβλήτων στους τρεις (3) συμμετέχοντες Δήμους (Δρ. 4)

Φάση 3: Εφαρμογή, παρακολούθηση & αξιολόγηση των δράσεων Πρόληψης Αποβλήτων

Εφαρμογή των επιλεγμένων δράσεων Πρόληψης Αποβλήτων (Δρ. 5)

- Επιλογή πιλοτικών περιοχών
- Μικρο-σύσταση αποβλήτων (πιλοτικές περιοχές)
- Εκστρατεία για την πρόληψη αποβλήτων τροφίμων
- Οικιακή κομποστοποίηση σε 300 νοικοκυριά
- Εκστρατεία πρόληψης αποβλήτων # 3
- Εκστρατεία πρόληψης αποβλήτων # 4
- Πρόγραμμα μείωσης αποβλήτων στην εργασία

Επικοινωνία & Διάχυση Αποτελεσμάτων

Δίκτυο για την Πρόληψη Αποβλήτων

Κύριες δράσεις

Το έργο

Έκθεση
υφιστάμενης
κατάστασης
για την
πρόληψη
αποβλήτων

Εφαρμογή του
εργαλείου με
σκοπό τη
χάραξη
στρατηγικής
για την
πρόληψη
αποβλήτων

Σχεδιασμός και
ανάπτυξη του
WASP Tool
(εργαλείο)

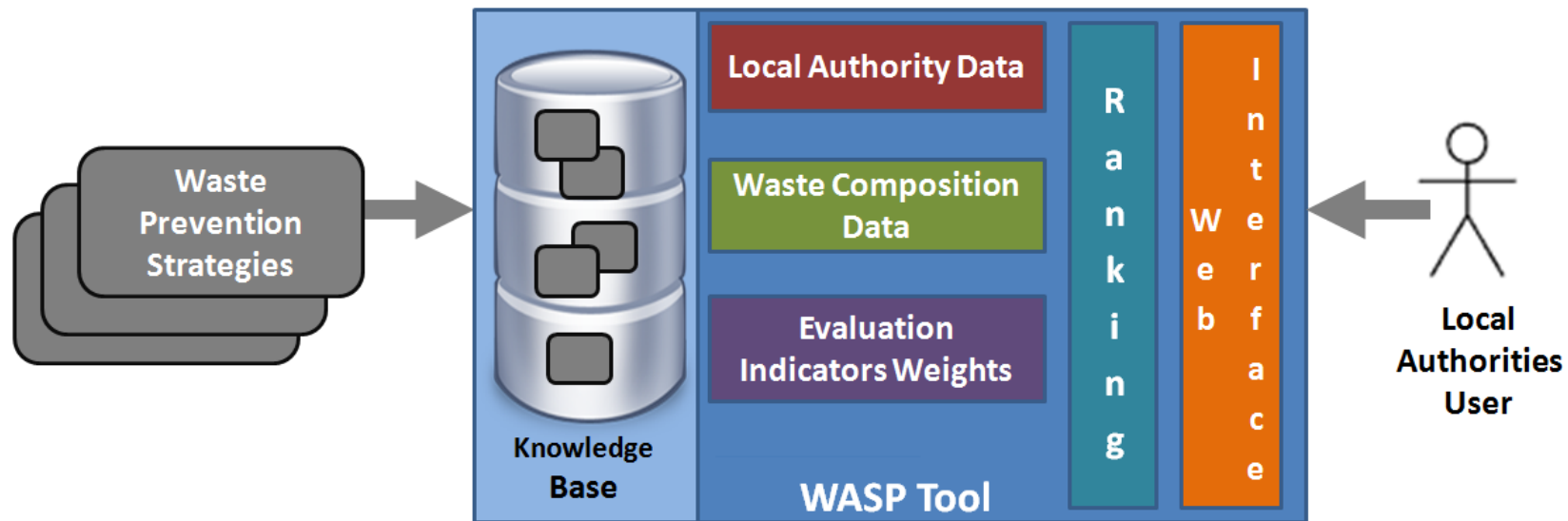
Εφαρμογή 4
δράσεων
πρόληψης
αποβλήτων
στους 3
Δήμους

Ανάπτυξη Δικτύου για την Πρόληψη Αποβλήτων / Επικοινωνία & Διάχυση / Παρακολούθηση & αξιολόγηση

Αρχιτεκτονική του WASP Tool

Για να διευκολυνθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση στην προετοιμασία ή τη βελτίωση της στρατηγικής τους σχετικά με την πρόληψη αποβλήτων

Το **WASP Tool** σχεδιάστηκε έτσι ώστε να είναι φιλικό στο (μη εξειδικευμένο) χρήστη

Δράσεις ανά περιοχή δράσης

ΔΕΔΙΣΑ (Χανιά)

ΕΣΔΑΚ (Ηράκλειο)

Δήμος Παραλιμνίου

Πρόληψη αποβλήτων τροφίμων

Οικιακή κομποστοποίηση

Προώθηση επαναχρησιμοποιούμενης σακούλας

Ανταλλακτική
βιβλιοθήκη

Κάδοι συλλογής
ρούχων και
υποδημάτων

Προώθηση
επαναχρησιμοποιούμενου
παγουριού

- Μείωση αποβλήτων τροφίμων
- Επαφές με σούπερ μάρκετ για τη διάθεση προϊόντων που πλησιάζουν στην ημερομηνία λήξης
- Έρευνα για καταγραφή της συμπεριφοράς στον Ελληνικό οικιακό χώρο.
- 3 ενημερωτικά – εκπαιδευτικά σεμινάρια για την πρόληψη αποβλήτων τροφίμων

«Ανάπτυξη και Επίδειξη ενός Εργαλείου Υποστήριξης της Πράξης Αποβλήτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση»

Οικιακή κομποστοποίηση

- 480 κάδοι κομποστοποίησης σε ισάριθμα νοικοκυριά στην Κρήτη και την Κύπρο
- Εκπαίδευση και υποστήριξη
- Παρακολούθηση της διαδικασίας

**WASP
Tool**

Μείωση πλαστικής σακούλας

- 15.000 στο Ηράκλειο (συνεργασία με σούπερ μάρκετ)
- 2.000 στα Χανιά
- 1.500 στο Παραλίμνι

Μείωση πλαστικών μπουκαλιών μίας χρήσης

- 1.500 στο Παραλίμνι

Ανταλλακτική βιβλιοθήκη

- 4 σταντ – 321 βιβλία αρχικά (Χανιά)

Ανάπτυξη Δικτύου για την Πρόληψη Αποβλήτων

- Δικτύωση με άλλα προγράμματα σχετικά με την Πρόληψη Αποβλήτων
- Δίκτυο τοπικής αυτοδιοίκησης
- Forum, web 2.0 εργαλεία (facebook, twitter)

Ίδρυση τοπικού δικτύου περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Πως θα μειώσω τα σκουπίδια μου»

- Εσπερίδα στο Χαροκόπειο, 14/02/13

• Συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για τη Μείωση των Αποβλήτων 2012

διοργανωτής: ΔΕΔΙΣΑ

το **Χαροκόπειο** ανέπτυξε δράσεις με δύο Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης

http://wasptool.hua.gr

• Προωθούμε τις ηλεκτρονικές εκδόσεις, για να εξοικονομήσουμε χαρτί και ενέργεια • Οι έντυπες εκδόσεις έχουν εκτυπωθεί σε ανακυκλωμένο χαρτί, με πιστοποίηση Eco-label

Τι είναι η πρόληψη αποβλήτων;

Η πρόληψη αποβλήτων περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες, που μειώνουν:

- την ποσότητα των αποβλήτων,
- τις επιβαρύνσεις των αποβλήτων στην υγεία και το περιβάλλον,
- την παρουσία βλαβερών ενώσεων σε υλικά και προϊόντα και, που πραγματοποιούνται πριν τα προϊόντα ή τα υλικά περάσουν στο ρεύμα των αποβλήτων.

Η πρόληψη αποβλήτων διαφέρει από την ανακύκλωση και τις άλλες προσεγγίσεις διαχείρισης αποβλήτων, που εφαρμόζονται αφότου ένα προϊόν έχει χαρακτηριστεί απόβλητο.

Γιατί «μετράει» Προλαμβάνοντας την παραγωγή αποβλήτων, καταρθίζουμε:

- να διατηρούμε ορθολογικότερα τους φυσικούς πόρους,
  - να μεταβάσουμε το οικολογικό μας απόστημα, και
  - να μειώσουμε το κόστος της διαχείρισης αποβλήτων.
- Το Έργο WASP-Tool προάγει την πρόληψη αποβλήτων βοηθώντας την Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναπτύξει τις κατάλληλες στρατηγικές.

Τι μπορούμε να κάνουμε;

Περιορίζουμε τα απόβλητα συσκευασίας

- επιλέγουμε χύμα προϊόντα, όποτε αυτό είναι εφικτό,
- επαναχρησιμοποιούμε τα χαρτά περικολλημένα και τα αεροπλάσι (πλαστικά φιλικά με φυσικούς για την προστασία εφόρτιστων αντικειμένων),
- προτιμούμε μπάλα, βάζα και δοχεία για τη φιλική πρόληψη, αντί για σακουλές τροφίμων μίας χρήσης και αλουμινόχαρτο,
- χρησιμοποιούμε πάθινες τσάντες πολλαπλών χρήσεων όταν πηγαίνουμε για ψώνια.

Επιλέγουμε προϊόντα πολλαπλής χρήσης

- έχουμε τη δική μας κόπια ή πατητά για τον καφέ στο γραφείο, ώστε να μην αποβλήσει τα πλαστικά ή χάρτινα πατητά,
- εφοδιάζουμε με επαναφορτιζόμενες μπαταρίες,
- χρησιμοποιούμε στο σπίτι καλαμικά πολλαπλής χρήσης,
- προμηθευόμαστε είδη με επαναχρησιμοποιήσιμες συσκευασίες (π.χ. υγρό σαπούνι για τα χέρια).

Μειώνουμε τα τροφικά απόβλητα

- αγοράζουμε μόνο τις απαραίτητες ποσότητες τροφίμων,
- φτιάχνουμε μια λίστα για τα ψώνια και προσπαθούμε να μην ξεχρησώμε από αυτήν,
- υπολογίζουμε τις μερίδες του φαγητού χωρίς υπερβολές,
- μαθαίνουμε πώς είναι οι κατάλληλες συνθήκες για τη συντήρηση των τροφίμων (π.χ. τα δημηκία σε χύδρο χωρίς υγρασία και μύκητες, οι πατάτες σε σκοτεινά σημεία χωρίς υγρασία),
- ανακυκλώνουμε συνταγές που αφορούν τα φαγητά που περισσεύουν από την προηγούμενη ημέρα.

Χρησιμοποιούμε το χαρτί με σύνεση

- εκτυπώνουμε μόνο ό,τι είναι απολύτως απαραίτητο,
- αποφεύγουμε να λαμβάνουμε τους λογαριασμούς μας μέσω του ηλεκτρονικού μας ταχυδρομείου,
- ρυθμίζουμε τον εκτυπωτή να εκτυπώνει και στις δύο όψεις κάθε φύλλου,
- δηλώνουμε ότι δεν θέλουμε να λαμβάνουμε δημογραφικά φυλλάδια, καλώντας μας επισήμως στην είσοδο,
- χρησιμοποιούμε την πίσω πλευρά των ανοημένων φακέλων και των πρόχειρων χαρτίων για να κρατάμε σημειώσεις

Οπότε, τι ακριβώς είναι το WASP-Tool;

Το Έργο WASP-Tool αναπτύχθηκε για να διευκολύνει, να καταδείξει και να βελτιώσει το δυναμικό πρόληψης αποβλήτων στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης, στην Ελλάδα και στην Κύπρο.

Το Έργο στοχεύει στην:

- ανάπτυξη ενός εργαλείου για την υποστήριξη της πρόληψης αποβλήτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση,
- εφαρμογή του εργαλείου σε τρεις πιλοτικές περιοχές,
- υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση τεσσάρων δράσεων πρόληψης αποβλήτων σε κάθε πιλοτική περιοχή,
- επικοινωνία και ενημέρωση για τη διάδοση των αποτελεσμάτων και των καλύτερων πρακτικών πρόληψης.

Το περιεχόμενο του φυλλαδίου δεν εκκράζει απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

13133/ML/2014/0001/0001/0001/0001

Ανάδοχοι του Έργου:

- Χοροκίεπο Πανεπιστήμιο (Αντωνιάδη), GR
- Διοδημοτική Εταιρεία Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΔΕΔΕΙΑ), GR
- Ενιαίος Σύνδεσμος Διαχείρισης Απορριμμάτων Κρήτης (ΕΣΔΑΚ), GR
- EPTEM A.E., GR
- ENVITECH Ltd., CY
- Δήμος Παραλιμνίου, CY

Το έργο «WASP-Tool» (LIFE10 ENV/GR/622)

<http://wasptool.hua.gr>
Κλειθυρίου Βενιζέλου 70, Καλλιθέα, 176 71 Ελλάδα,
T/+30 210 9549348, Φαξ/+30 210 9514759,
wasptool@gmail.com

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα κοινωστδοότησης LIFE+ Environment Policy and Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ανάπτυξη και Επίδειξη ενός Εργαλείου Υποστήριξης της Πρόληψης Αποβλήτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Πόσο χαμηλά μπορούν να φτάσουν τα απόβλητά μας;

>25 αναφορές σε εφημερίδες, περιοδικά, ειδησεογραφικούς ιστότοπους και τηλεοπτικά κανάλια

Κ
Η ΗΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
3 ΒΕΡΟΦΑΡΙΟΥ 2013 / ΤΕΥΧΟΣ 505

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΣΙΝΟΣ:
Ο ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΟΣ
ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ
ΣΥΝΕΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΜΜΑΧΟ
ΕΛΛΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ
ΠΟΥ ΦΟΡΕΙ ΤΕ ΠΥΛΕΣ ΤΗΣ
ΚΟΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΙΑΣ

**ΣΑΛΟΣ ΓΙΑ ΕΝΑΝ
ΟΥΡΑΝΟΣΥΣΤΗ**
ΑΝΤΙΛΟΚΡΟΤΗ ΑΣΤΕ ΤΟ ΚΑΛΩΝΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΜΝΟΣΤΕΝΕΣ ΕΓΓΩ
ΤΟΥ ΡΕΝΤΟ ΠΙΣΑΝΟ

**ΠΟΣΑ ΑΠΟ ΑΥΤΑ
ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ
ΘΑ ΠΕΤΑΧΤΟΥΝ;**

Καταναλωτικές συνήθειες και έλλειψη αντιπονημοί οδηγούν στα σκοτεινά
κατάλληλα προϊόντα που θα μπορούσαν να καλύψουν ανάγκες πολλών συναερόφρων μας

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΞΙΑ ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΒΑΜΒΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

“Μάθημα” για την κομποστοποίηση

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για την κομποστοποίηση που πραγματοποιήθηκε στο δημοτικό σχολείο Βαμβακοπούλου.

Ο Δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622)

Το δήμο Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

ΣΠΟΥΔΕΙΣ
Ο δήμος Παράλιου συμμετέχει ενεργά στα Ευρωπαϊκά Προγράμματα Πρόγραμμα WASP TOOL (Project LIFE+10 ENV/GR/00622). Η δράση στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών για την κομποστοποίηση και την αντιμετώπιση των οικιακών απορριμμάτων.

Συνέδρια, ημερίδες, εκδηλώσεις

- Παρήγαγε ένα χρήσιμο εργαλείο υποστήριξης λήψης αποφάσεων, το οποίο μπορεί να αξιοποιήσει ο κάθε Δήμος ή Φορέας Διαχείρισης Αποβλήτων για την ανάπτυξη της δικής του στρατηγικής πρόληψης αποβλήτων, και την υλοποίηση δράσεων πρόληψης.
- Δημιούργησε ένα δίκτυο με μέλη που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη αποβλήτων
- Ενημέρωσε το ευρύ κοινό για πρώτη φορά στην Ελλάδα και την Κύπρο για την πρόληψη αποβλήτων
- Αναφέρεται στον **Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Πρόληψη Δημιουργίας Αποβλήτων**

✓ Περίπου 11.000 οικογένειες συμμετείχαν άμεσα στις πιλοτικές δράσεις, λαμβάνοντας κάδους κομποστοποίησης, επαναχρησιμοποιούμενες σακούλες και μπουκάλια. Ταυτόχρονα, το σύνολο του πληθυσμού των πιλοτικών περιοχών στο Ηράκλειο και τα Χανιά της Κρήτης έχει πρόσβαση στα σημεία συλλογής ενδυμάτων και ανταλλαγής βιβλίων.

✓ Εκτιμάται ότι περίπου 3.000.000 άτομα έχουν λάβει έστω μία φορά τα μηνύματα του έργου.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (έντυπα, ηλεκτρονικός τύπος, ραδιόφωνο και τηλεόραση) συνέβαλαν σημαντικά στη διάδοση του έργου.

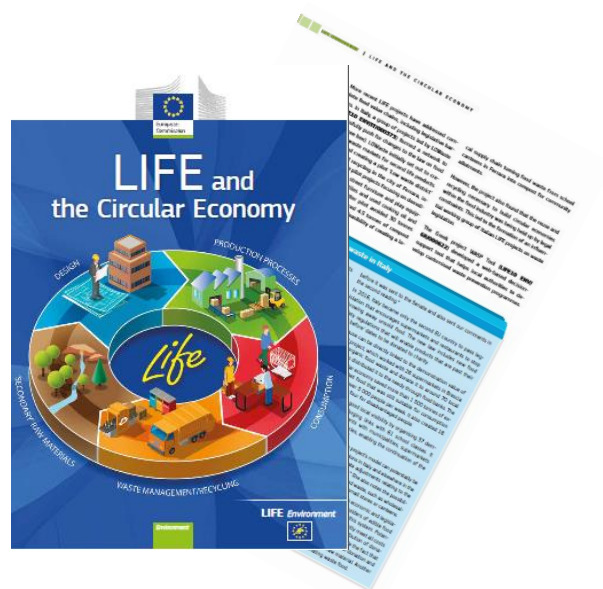
✓ Για πρώτη φορά στην Ελλάδα ποσοτικοποιήθηκαν τα απόβλητα τροφίμων που παράγονται από ένα μέσο νοικοκυριό. Τα αποτελέσματα αυτά δημοσιοποιήθηκαν ευρύτατα, ώστε να αναδειχθεί το περιβαλλοντικό και ηθικό ζήτημα των αποβλήτων τροφίμων, αλλά και αξιοποιήθηκαν

ώστε να αναπτυχθούν προτάσεις και δράσεις για την πρόληψή τους.

✓ Τουλάχιστον 82 εκπαιδευτικοί παρακολούθησαν τα σεμινάρια του Δικτύου για την πρόληψη αποβλήτων το σχολικό έτος 2012-2013, και μετέδωσαν το μήνυμα σε 1.100 μαθητές.

- Η δράση για τη συλλογή των ρούχων και των υποδημάτων στην Κρήτη, έχει επεκταθεί
- Συνεχίστηκαν τα σεμινάρια για την πρόληψη αποβλήτων τροφίμων στην Κρήτη
- Τα αποτελέσματα του έργου παρουσιάζονται σε εκδηλώσεις, με σκοπό τη όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διάχυσή τους (πιο πρόσφατη: *Εκδήλωση δικτύωσης για την ανταλλαγή εμπειριών και αποτελεσμάτων έργων LIFE, του LIFE Cyclamen – Cyprus Capacity Building for LIFE, 13-12-2018*).
- Το εργαλείο WASP – Tool παρουσιάστηκε σε Δήμους

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ για την ΠΡΟΣΟΧΗ σας

Το έργο WASP Tool (LIFE10 ENV/GR/622) συγχρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα LIFE+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
<http://wasptool.hua.gr>

